

# هفته نامه کارا

## تغییر و نجات



### ویژه ی فساد

<p>معارف و مافیای فساد اداری فاطمه رحیمی</p>	<p>کسب دوم مقام فساد دولتی... محمدعلی رحمانی</p>	<p>عواقب ناگوار فساد در افغانستان فوزیه فروتن</p>
--	--	---

3<sup>rd</sup> number- Sat- 13- February- 2016 1<sup>st</sup> year      سال اول / شماره سوم / شنبه / ۲۴ / دلو / ۱۳۹۴

### مبارزه با فساد اداری نیاز به تلاش تمام اقدار جامعه افغانی دارد

محمدنادر نبی زاده

«ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها»  
ترجمه: خداوند «ج» به شما دستور میدهد که امانت ها را به اهل آنها بسپارید.  
فساد اداری از پدیده های مخرب و زیانبار اجتماعی است.  
فساد اداری چنانچه از نامش پیداست، معمولاً در چارچوب یک اداره مطرح می شود. تجربه نشان داده هر قدر قوانین مؤثر هم باشد، در موجودیت فساد، کاری برای بهبود اوضاع عمومی جامعه از پیش نخواهد رفت. فساد اداری افزون بر آنکه خود پدیده منفی و بد نام است، زمینه ی سوء استفاده ها، حق را باطل جلوه دادن و برعکس.....

### فساد و دولت افغانستان

قادرعلی حسینی

مطالعاتی که در جوامع مختلف در ارتباط با پدیده نامیوم فساد صورت گرفته است، بیانگر این مسئله است، فساد که به طور عموم در درون دستگاه دولت انجام می پذیرد، در سطوح مختلف از مقامات بالا رتبه و پایین رتبه دولتی با درصدهای متفاوت انجام میشود.  
فساد در سطوح بالا بیشترین میان نخبگان سیاسی، مقامات عالی رتبه و ارشد نظام امثال معاونیت ها، وزارتخانه ها و ریاستها تحقق می پذیرد. این صنف از دولت مردان تلاش دارند با ایجاد رابطه های غیر منطقی و زد و بندهای غیر معقول افزایش می دهد.....

### په غزني کي حاکم وضعیت ته کتنه

عنایت ناصر

غزنی له کلتوري، ټولنيز اقتصادي، امنيتي او جغرافياوي لحاظه يو مهم او د پام وړ ولايت دی، له هره پلوه يي هم ښه او هم بد وضعیت په ټول هيواد باندې تاثير غورځونکی دی. که په دې ولايت کې امنيت او ثبات قايم وي نو په دې مانا دی چې ټول هيواد به له امن او ثبات څخه برخمن وي او که حالت يي ترنگلی او له کرکيچه ډک وي په همدې توگه به ټول هيواد نارامه او له ننگونو سره مخ وي  
دې ته په کتو سره د غزني په اړه بحث او خبري نه يوازي د غزني د اوسېدونکو لپاره مهم او بنسټيز رول لري بلکه د هيواد په کچه د پام وړ بللې کېدای شي .  
د هيواد د نورو ولايتونو په څېر د غزني ثبات او پرمختگ له ښي حکومتوالی سره تړلی دی، که حکومتوالی يي له فساد څخه ليري وي، خلکو ته په مستمر او متمر ډول سره خدمات وړاندې شي، خلک په خوندي ژوند کولو باندې ډاډمن شي نو ليري نه ده چې د حکومت او ولس تر منځ چې کوم وائن شتون لري له منځه به لاړ شي او تر منځ به يي د کډي همکارۍ زمينه رامنځ ته شي . يوه خبره چې مور يي په زغرده کولای شو هغه دا ده چې په غزني کې روان سياسي او اداري وضعیت چندان ښه لاسته راوړنه نده لري يعني که چيرته اوسنی فساد همداسي حاکم وي نو له شکه پرته به ډېر ژر د حکومت له ولکي او واک څخه حاکميت ووځي، ځکه د غزني اوسنی محلي اداره د خلکو او ولس لپاره د خدماتو د وړاندې کولو وړ او پاملرونکي برنامه نه لري چې دا حالت په ډېرو مواردو کې د خلکو او حکومت تر منځ د فاصلي د ايجاد سبب گرځېدلی. د غزني په محلي اداره کې په پراخه کچه فساد شتون لري، د هغې څيړني په بنسټ چې د بدلون او ژغورني ملي مجمه په لاره اچولې وه مالومه شوه چې د غزني ولس له اوسنی اداري څخه ناخوښه دی چې علت يي په دې اداره کې د پراخ فساد شتون په گوته شوی دی . دا څيړنه په ډاگه کوي چې د غزني په هره محلي اداره کې له بده مرغه فساد په سازمان یافته ډول سره په يو دود بدل شوی، رشوت اخيستونکی او وروکونکی يي له اخلاقي پلوه د هيڅ ډول ناراحتې او ملامتيا احساس نه کوي، اختلاس او په قراردادونو کې فساد په پراخه کچه شتون لري. پورته ټولو ادعاوو او ولسونو د ښي ورځي په وړاندې شته ننگونو ته په کتو سره مرکزي حکومت ته په کار دي چې د غزني د روان وضعیت د له منځه وړلو او يوې روڼي حکومتوالی رامنځ ته کولو په پار يو باصلاحيته استازی د څيړني لپاره وگماري او شته ستونزو ته د پای ټکی کېږدي .....



### سخن کارا

محمدعارف رضایی

### فساد عامل عمده باز دارنده رشد معارف در افغانستان

یکی از شاخصه های تأثیرگذار که جلو رشد، شکوفایی، آبادانی و پیشرفت معارف را در کشور سد کرده است، فساد بی رویه در درون سکتور (بخش) معارف است. این پدیده به طور عموم از جانب مقامات بلندپایه ی معارف ترویج شده است.  
نمونه های از فساد را به طور ویژه می توان در ولایت غزنی دید که در زمان ریاست احسان الله «ناشر» شرکت های قراردادی پس از بستن قراردادها و گرفتن مبلغ هنگفت پول قبل از تکمیل کار ساخت ساختمان های مکتبها که پول های آن را از طریق موسسه ها و کشورهای حمایت کننده دریافت می کردند، یا به فرار می گذاشتند که از پولهای سرقت شده آن زمان هیچگونه بازرسی از سوی ریاست معارف پیشین غزنی صورت نمی گرفت. بیش تر از مکتبها، کار ساخت وسازش به دلیل حیف و میل و فساد مالی نیمه کاره ماندند. از طرف دیگر تعداد زیادی از مکتبها را می توان یافت که با تبانی با رییس معارف غزنی در ولسوالی های نامن اختصاص یافته بودند که پول آن ها میان باندهای مافیایی و رییس معارف تقسیم می شده است. افزون بر آن تعداد زیادی از مکتبهایی وجود داشتند که مدیران شان دست به اختلاس می زدند و با طرح و ایجاد کردن بست های خیالی و سازش کردن با ریاست معارف، پول های هنگفتی را دریافت می کردند. فروش بست های معلمان و بست مدیران مکتبها نیز یکی از چالش های جدی در ولایت غزنی بوده است و اکنون نیز این مشکل وجود دارد. این روزها، کسانی که واسطه و یا پول نداشته باشند، به عنوان آموزگار استخدام نمی شوند. در مقابل کسانی که واسطه دار و یا پول دارند، بستها را به قیمت های متفاوت خریداری می کنند و به طور عموم قیمت بستها میان ۲۰۰۰ - ۵۰۰۰ افغانی به فروش می رسند. البته قسمت عمده ای این فساد در زمان رییس پیشین صورت گرفته است؛ اما اکنون نیز به نظر میرسد که رییس معارف کنونی دستشان آغوشته به این ناهنجاری ها خواسته و ناخواسته ای فساد در معارف است. ایشان با رویکرد گزینشی دوگانه تلاش دارد که مکتب های خیالی و بست های خیالی بسازند که به نظر میرسد این کار انجام یافته باشد. این درحالی است که ولسوالی های امن از کمبود کارمند معارف در تشکیلات شان شکایت دارند. روی هم رفته، بیش ترین فساد در وهله ی نخست در درون وزارت انجام گرفته است. پس از آن، به ولایت و ولسوالی ها گسترش یافته است. نمونه ای بارز این فساد مالی اختلاس وزیر پیشین فاروق وردک است که درص درستی از بودیجه اختصاص یافته به وزارت معارف را حیف و میل کرده بود که کمیسیون حقیقت یاب «سیگار» اختلاس و موارد فساد وردک را سال های پیش برملا ساخته بود. نادرخان کنوازی یک عضو این گروه، بخشی از این حیف و میل ها را نشر کرد که قرار ذیلند:

۱. هفتاد درصد حیف و میل در یک هزار و یکصد میلیون دالر بودیجه این وزارت (معادل به ۷۷۰ ملیون دالر)
۲. چهارصد میلیون دالر اختلاس زیرنام «ظرفیت سازی»
۳. یک هزار و دوصد مشاور، که اکثر شان نزدیکان وزیر، فرزندان و نزدیکان نماینده ها، آشپزها و راننده هایند.
۴. هفتاد و پنج هزار معلم خیالی (معاش هر معلم ۱۳۰۰۰ افغانی یا ۲۱۵ دالر که ماهانه معادل می شود به «۱۶،۱۲۵،۰۰۰» دالر
۵. سه هزار و پنجصد مکتب های خیالی (در هر مکتب ۲۱ معلم خیالی)
۶. حیف و میل شدن دوصد و هشتاد و هشت میلیون دالر زیرنام چاپ کتاب های نو.

این ها مواردی ناگواری اند که آسیب جبران ناپذیری را بر پیکر و قامت لرزان معارف کشور وارد ساخته اند. بیش ترین موردی فساد را می توان در زمان وزیر پیشین یافت. ایشان هم به لحاظ فساد مالی و هم به لحاظ فساد اداری وزارت معارف را به وردکستان تبدیل کرده بود و جفای بزرگی را در حق شایسته سالاری، نخبه گرایی و استعداد محوری روا داشته بود. برای این که موارد فساد در این وزارت کاهش یابد، می باید کمیته ی نظارت و تفتیش شکل بگیرد که همه شمول باشد و این کمیته آیینی تمام نمایی همه ملیت های ساکن در افغانستان باشد تا کاستی ها به خوبی در این آیین انعکاس یابد و از تکرار خطاها جلوگیری شود.





## مبارزه با فساد اداری نیاز به تلاش تمام اقشار جامعه افغانی دارد

محمدنادر نبی زاده



میکند. هرگاه براساس این فورمول در رأس یک اداره یک فرد شایسته، متخصص و متعهد قرار بگیرد تقریباً همه مشکلات و نارسایی های آن اداره بدون پرداخت مصارف کثرت امنیتی و تجسسی، به بهترین و ساده ترین شکل رفع شده و در خدمت مردم قرار می گیرد. اگر رئیس یا مدیر یک بخش شخص صادق باشد، نا گفته پیداست که کارمندان صالح را به کار می گمارد و زیر دستانش هیچ گاه جرأت فساد و خیانت را نخواهد کرد. این فورمول را میتوان در تمام ولسوالی ها، ولایات و وزارت خانه ها و حتی در کشورها و تمام جامعه بشری قابل تعمیم دانست. در پهلوی این مورد، استخدام کارمندان متخصص و آراسته به فن آوری های مدرن روز، تطبیق عادلانه و همه شمول قوانین، ازدیاد معاش و بهبود وضع معیشتی کارمندان ادارات و اصلاح روند های کاری و ساده سازی اجراءات هم میتواند به حل این معضله کمک نمایند.

«ان الله یامرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها»  
ترجمه: خداوند «ج» به شما دستور میدهد که امانت ها را به اهل آنها بسپارید.  
فساد اداری از پدیده های مخرب و زینبار اجتماعی است.  
فساد اداری چنانچه از نامش پیداست، معمولاً در چارچوب یک اداره مطرح می شود. تجربه نشان داده هر قدر قوانین مؤثر هم باشد، در موجودیت فساد، کاری برای بهبود اوضاع عمومی جامعه از پیش نخواهد رفت. فساد اداری افزون بر آنکه خود پدیده منفی و بد نام است، زمینه ی سوء استفاده ها، حق را باطل جلوه دادن و برعکس باطل را حق وانمود کردن، ایجاد فضای بی اعتمادی میان آحاد جامعه، هدر رفتن منابع اقتصادی کشور و غیره اثرات منفی را در پی دارد. فساد اداری امروزه در جامعه ما متأسفانه به یک معضل کلان ملی تبدیل شده و مبارزه با آن، نیازمند تلاش جمعی تمام اقشار جامعه ی افغانی است. از جمله ی عوامل فساد اداری در افغانستان میتوان از نبود امنیت، عدم تطبیق قانون، ترجیح دادن روابط شخصی بر منافع جمعی، کم بودن معاشات کارمندان دولتی و غیره نام برد. بدبختانه این معضل تا آن حد در جامعه ما ریشه دوانیده که حتی عده ی از افراد با نهایت مایوسی، مبارزه با آن را محال و ناممکن میدانند، حال آنکه اگر واقعا تلاش صورت بگیرد و منابع صادقانه برای محو این پدیده استقامت داده شود، شاید به زودی شاهد مهار و کاهش آن در جامعه خود باشیم.  
برای مبارزه با فساد اداری چنانچه از مفهوم آیه کریمه برمی آید، تقرر کارمندان عامل و صادق و از سوی دیگر قضیه برکناری و حذف کارمندان مفسد برای پاک شدن ادارات از فساد کمک

## گزارش کارا

محمدعلی رحمانی

### کسب دوم مقام فساد دولتی بر افغانستان مبارک است

مردم وعده داده بودند که با میراث باقی مانده چندین ساله ی حکومت پیشین (فساد) با جدیت مبارزه خواهند کرد؛ در حالی که گزارش منتشر شده از سوی سازمان شفافیت بین المللی نشان می دهد که این حکومت به تعهدات خود عمل نکرده و گراف فساد در این کشور نظر به سال های گذشته هنوز هم سیر صعودی را پی موده است.  
به اساس بررسی کشورها از سوی این سازمان در بخش فساد، افغانستان در سال ۲۰۱۴ در این بررسی در جایگاه سوم قرار داشت، اما در سال ۲۰۱۵ با کسب ۱۱ امتیاز در جایگاه ۱۶۶ مقام دوم رده بندی را از آن خود کرده است که دو رقیب وی (کوریای شمالی و سومالی) با کسب ۸ امتیاز در جایگاه ۱۶۷ با کسب مقام اول رده بندی در صدر جدول قرار گرفته است.  
لازم به یادآوری است که کشور دنمارک نیز شامل این رقابتها بوده است که با کسب ۹۱ امتیاز از جمله کشورهای پاک و بدون فساد در سطح جهان شناخته شده است.  
**حال سوال اساسی اینجاست:** با آنکه سران حکومت وحدت ملی همواره از مبارزه با فساد حرف میزنند، چرا گراف فساد سیر نزولی ندارد؟  
دیدگاه تانرا به ادرسهای که در بخش مشخصات هفته نامه ذکر شده است برای ما بفرستید و ما آنرا از طریق صفحات انترنتی با دیگران همسانی میکنیم.

بر اساس بررسی های که از سوی سازمان شفافیت بین المللی در بخش فساد صورت گرفته است، نشان می دهد که یکی از کشورهای این جهان که در آن مردم غیور، شجاع و عدالت خواه زندگی دارند، در یکی از مهم ترین رقابت های جهانی مقام نایب قهرمانی سال ۲۰۱۵ را از آن خود کرده است.  
در این گزارش آمده است که افغانستان در یکی از مهم ترین مبارزات تحت هدایت دو مربی نامدار (داکتر صاحب غنی و عبدالله) با همکاری آنها از توانایی و شایستگی خوبی برخوردار اند، مغلوب کشورهای کوریای شمالی و سومالی شده و مقام نایب قهرمانی را از آن خود کرده است.  
**گفته میشود که سعی و تلاش شبانه روزی مربیان ورزیده حکومت وحدت ملی سبب شده است که نبروهای خط دفاع و خط میانه به شمول کاپیتان و داور بهترین زمین را در بخش حیف و میل دارایی ملت، مساعد نموده تا عالی جنابان فاروارد با مهارت خوب شان این مقام را برای افغانستان به ارمغان بیاورند.**  
این گزارش در حالی منتشر می شود که مربیان کار ورزیده این کشور همواره گفته اند که در این اواخر مبارزه با فساد جدی تر شده و مداوم از دستاوردهای خوبی شان حرف به زبان می آورند. سران حکومت وحدت ملی قبل از برگزاری این مبارزات در زمان پیکارهای انتخاباتی شان نیز برای

117	Tanzania	20	139	Congo	20	158	Guinea-Bissau	17
118	Azerbaijan	20	139	Guinea	25	158	Venezuela	17
118	Guyana	20	139	Kenya	25	161	Iraq	16
119	Russia	20	139	Laos	25	161	Libya	16
119	Sierra Leone	20	139	Papua New Guinea	25	163	Angola	15
123	Gambia	28	139	Uganda	25	163	South Sudan	15
123	Guatemala	28	145	Central African Republic	24	165	Sudan	12
123	Kazakhstan	28	145	Congo Republic	23	166	Afghanistan	11
123	Kyrgyzstan	28	147	Chad	22	167	Korea (North)	8
123	Lebanon	28				167	Somalia	8

### په غزني کی حاکم وضعیت ته کتنه

.....په تیرو څوارلسو کالو کې د غزني پر محلي اداري يوه فاسده او مصلحتي اداره ټپل شوي، دغه اداره تل خپله بقاء په فساد کې ويني، د دوي ريښي تر کابله پوري رسېږي، په محلي اداره کې د ځينو خاصو کړيو او مافيایي ډلو مصلحت اعمال کړي، دوي په کابل کې د غزني په محلي اداره کې د تقرري او عزل اړوند پراخ صلاحیتونه لري، له نوموړي صلاحیتونو څخه په ګټه اخیستو دوي تل د خپلو شخصي ګټو لپاره کار کړي دي. د غزني خلک له فساد خالي اداره غواړي، داسې اداره چې دوي ته د ښه ژوند تضمین ورکړي، خدمات ورته وړاندي کړي، له ټولو وګړو سره له تبعیض او تعصب څخه پرته برخورد وکړي، تقرري په کې د ظوابطو پر مټ وي نه د اړیکو پر بنسټ باید ووايو چې نور د غزني خلک په هیڅ عنوان سره اوسنی فاسده چارواکي د حاکمانو په توګه نشي منلای، د غزني خلک غواړي چې د محلي اداري د بنسټ په پار پراخ او چټک ګامونه د مرکزي حکومت له طریقه اوچت کړي تر څو د تغییراتو او اصلاحاتو په محور کې یوه پاکه، سالمه او خدمتګاره محلي اداره په غزني کې رامنځ ته شوي وي.

## باز سحر

این شب زبخت کیست که فردانمیشود  
بال سحر کبسته که پیدانمیشود.  
ای دل صبور باش و به تدبیر تکیه کن  
از آه و ناله، درد مدوانمی شود.  
دیگر کشاد کار خود از غیر کم طلب  
این عقده جز به دست خودت وانمی شود.  
باید به هم رسیم که موجی شود بلند  
هر قطره یی علی حده در انمی شود.  
زاهد دعا مخوان به سرکشگان عشق  
هر بله هوس حریف مسیحانمی شود.  
آزادگی به خون جگر غوطه خوردن است  
هر داغ دیده، لاله، صحرانمی شود.  
دل را به سوز تاسخت دلنشین شود  
انشای شعر خوب به دعوانمی شود.

## آین حق

ملت از آیین حق گیرد نظام  
از نظام محکمی خیزد دوام

هست دین مصطفی دین حیات  
شرع او تفسیر و آیین حیات

خسته باشی استوارت می کند  
پخته مثل کوهسارت می کند

گر زمینی آسمان سازد ترا  
آنکه حق می خواند آن سازد ترا

## اقبال لاهوری



همه چیز برای سفر مهیا بود، ماشین اش را روز قبل به تعمیرگاه برده بود و چقدر خوشحال که مکانیک گفته بود موتورش مثل ساعت کار میکند و هیچ مشکل ندارد، روغنش را هم عوض و تانکی تیل ماشین را هم پر کرده بود، به قول خودش چیزی نمانده بود که چک نکرده باشد و ماشین اش جان میداد برای رانندگی در جاده.

وسایل را داخل صندوق جابجا کرده و حرکت کرد، اما هنوز ساعت نگذشته بود از حرکت اش، ناگهان متوجه شد که ماشین اش میلرزد و تکان می خورد، تایلر عقب موتورش پنجره شده بود، متأسفانه نه تایلر اضافی داشت و نه هم جک برای تعویض نمودن اش. کنار سرک ایستاده بود و برای هر موتور که با سرعت از سرک رد میشد دست تکان میداد و درخواست کمک می کرد اما متأسفانه کسی توقف نمی کرد یک ساعت گذشت و خسته کنار موتورش نشست.

با خود فکر می کرد هر چیز ماشین اش درست و عالی است و تنها بخاطر یک پنجره کوچک تایلر موتورش، حرکت غیر ممکن شده. خوب دوستان.

ضعف های اخلاقی و رفتاری ما، هر کدام بسیار مهم و ارزنده هستند و هیچ کدام را نباید نادیده گرفت و کوچک شمرد. چرا که یک ضعف اخلاقی علی الظاهر کوچک میتواند تمام خوبی ها و نقاط قوت ما را بی اثر کند، در واقع برای حرکت در مسیر رشد و کمال هر چیزی باید درست باشد، هر عیبی به تنهایی میتواند این حرکت را مختل کند و مانع بزرگ برای پیشرفت ما شود.

به عنوان مثال: تصور کنید کسی را که خیلی اهل عبادت و در سخاوت و دستگیری دیگران و کار خیر فوق العاده است اما همین آدم در ارتباط با دیگران خصوصاً خانواده اش خیلی عصبی، تند خوی و پر خاشگر است.

همین ضعف اخلاقی چه بسا اثر مثبت عبادت و سخاوت وی را از بین ببرد و از محبوبیت اجتماعی اش کم کند یا کسی را فرض کنید که خیلی مهربان است و با دیگران محبت میکند و اما در عین حال خیلی پر توقع و زود رنج است.

یاد مان باشد که یک عیب ظاهراً کوچک، مثل پنجره تایلر موتور میتواند تمام قابلیت های ما را از بین برده و ماشین رشد، موفقیت و سعادت ما را از کار و حرکت بیندازد.

یاد مان باشد که آن راننده هیچ وقت نمی تواند که با تقویت موتور و تیل سوپر باعث حرکت دوباره موتور بشود.

راننده برای حرکت فقط و فقط یک کار را میتواند انجام بدهد و آن هم اینکه با تایلر موتورش را. تبدیل و یا هم پنجره آنرا را بگیرد تا بتواند دوباره به حرکت اش ادامه بدهد.

راستی عیب من و شما چیست و آن چه ایرادی است که خوبی های ما را ضایع و حرکت ما را مختل میکند؟

گردآورنده: رجبعلی حیدری





سال تاسیس: ۱۳۹۴

## فساد و دولت افغانستان



سازد، دریغ نمی‌کنند. این نوع از فساد مخرب ترین و مهلک ترین نوع از فساد مخفی است که برای ملت و حتا برای مقامات مافوق آشکار و قابل درک نیست. فساد در سطوح کارمندان پایین رتبه بستگی به کمیته ی نظارت و تفتیش همان اداره دارد که متاسفانه چنین کمیته‌ی نظارتی که پایند به مقررات و وظایف شان باشد، در کشور به نام افغانستان وجود خارجی ندارد.



قادر علی حنی

فساد در سطوح پایین رتبه از مسئولین دولتی به طور معمول به مبادلات و داد سندهای خورد و کوچک از قبیل رشوه ستانی‌ها واسطه شدن‌ها پیش اربابان مافوق آنها می‌باشد.

در سطوح پایین رتبه از مسئولین دولتی به طور معمول به مبادلات و داد سندهای خورد و کوچک از قبیل رشوه ستانی‌ها و واسطه شدن‌ها پیش اربابان مافوق آنها می‌باشد. نقش محوری را چه در ایجاد فساد و چه در محور فساد مقامات عالی رتبه‌ی از دولت که در رأس هرم قدرت تکیه زده اند، بازی می‌کنند که این مسئله‌ی آشکار، برای هیچ یک از شهروندان کشور قابل کتمان نیست. این طیفی از مقامات به طور عموم سیاست گذاران، طراحان و پلان گذاران در ادارات دولتی اند که با طرح پالیسی‌های که زمینه‌ی فساد را برای حیف و میل‌های شخصی شان مساعد می‌سازند از هیچ‌گونه هیله و نیرنگ و روش که زمینه‌ی فساد را برای عایدات هنگفت شخص فراهم

مطالعاتی که در جوامع مختلف در ارتباط با پدیده نامیمون فساد صورت گرفته است، بیانگر این مسئله است، فساد که به طور عموم در درون دستگاه دولت انجام می‌پذیرد، در سطوح مختلف از مقامات بالا رتبه و پایین رتبه دولتی با درصدی‌های متفاوت انجام میشود. فساد در سطوح بالا بیشترین میان نخبگان سیاسی، مقامات عالی رتبه و ارشد نظام امثال معاونیت‌ها، وزارتخانه‌ها و ریاست‌ها تحقق می‌پذیرد. این صنف از دولت مردان تلاش دارند با ایجاد رابطه‌های غیر منطقی و زد و بندهای غیر معقول که میان هم فکرا و هم نوعان خود دارند، سرعت فساد را بیشتر از قبل افزایش می‌دهد که برای توده‌ها این نوع از فساد خیلی مهلک و کشنده است. فساد

## عواقب ناگوار فساد در افغانستان

فساد می‌سرایید، می‌باید اندکی ویژگی پاراگماتیستی را به خود اختیار کنید و تیوری‌های خشک و میان خالی را در میدان عمل تطبیق نمایید. دادن نوید اتویایی به مردم عزت مند افغانستان که همواره جهت بقای دولت تلاش و بذل مسایشی کرده اند، مسئله را حل نمیکنند و نیز پیشنهاد میکنم که فضای عمومی از قبیل رسانه‌ها، جامعه مدنی، آموزگاران، متولیان امور دین و سران قوم باید رویکرد مشترک را علیه پدیده ی فساد به پیش بگیرند، تا در امر مبارزه با پدیده فساد موفق شویم و محیط ناسالم اداری را به یک محیط شفاف، کارا و سالم تبدیل نماییم.

با رویکرد فوق کشور را از چالشهای کنونی نجات داده و شهروندان را از دلهرگی و ناامیدی رهایی بخشیم که این مسئله سبب می‌شود که همه ی افراد به آینده کشور باورمند شده و برای بهبود و ترقی آن تلاش نمایند و هیچگاه فرار را بر قرار ترجیح ندهند.

فوزیه فروتن

دراز مدت، از بین رفتن امکانات و فرصت‌های بالفعل و بالقوه، توزیع ناعادلانه‌ی ثروت و دارایی‌ها و فرصت‌های اقتصادی، افزایش نرخ بیکاری، افزایش خطرپذیری سرمایه گذاری‌ها، فرار سرمایه از کشور و عدم استفاده از دانش‌های طبیعی و اقتصاد زیر زمینی شده است. در نهایت موارد فوق سبب راکد ماندن ظرفیت‌های بالفعل شده و منجر به رکود اقتصادی در کشور شده است. علاوه بر آن فساد سبب به یغما رفتن امکانات دولتی شده که از براینند این رویکرد طبقات متخاصم اجتماعی به میان می‌آید که ناشی میشود از توزیع ناعادله ثروت‌های دولتی. خطرات انحرافی فساد سبب روابط ناسالم در اجتماع میگردد. افزون بر اضرار فوق فساد و اینکه نا امیدی فردی و اجتماعی را به میان می‌آورد، جامعه را از قافله‌ی رشد و توسعه باز می‌دارد و سبب شکاف و فاصله‌ی عمیق میان مردم و دولت می‌شود. این مسئله باعث عدم تعاون و عدم همکاری اجتماع با دولت می‌شود. با تداوم این روند دولت فساد پیشه‌ی افغانستان بیشتر از قبل متزلزل و ضعیف می‌شود. پیشنهاد صاحب این قلم به دولت مردان ناکارا و شعار پرور این است، بیاید به جای شعارهای شیک که علیه

واژه‌ی فساد از فسد گرفته شده است که دارای معانی متفاوت چون: تباه شدن، ازهم پاشیدن نظام و هلاک شدن آن، کار خلاف انجام دادن و ویران شدن می‌باشد.

این پدیده شوم سبب می‌شود که کشورها به مرحله ی از شکوفایی و پیشرفت که باید و شاید دست یابد، با موجودیت فساد نمی‌توانند تغییرات لازم را در خویشتن به وجود بی‌آورند. ویژگی تباه کننده‌ی فساد بیشتر در کشورهای امثال افغانستان، کوریای شمالی و سومالیا مصداق عینی دارد. افغانستان مطابق بررسی‌های که از سوی سازمان شفافیت بین المللی انجام یافته است، مقام نایب قهرمانی را در فساد از آن خود کرده است.

سرعت این پدیده هرروز بیشتر از قبل افزایش پیدا می‌کند. مردم عام از موجودیت این پدیده همواره احساس انزجار می‌کنند و امید و انتظارات خوشی را نسبت به آینده‌ی کشور شان ندارد. این ناباوری‌ها عواقب و عوارض ناگواری را در قبال داشته است. موجودیت فضای مبهم که پدیده‌ی فساد آنرا به ارمغان می‌آورد سبب کاهش سرمایه گذاری مولد و



## معارف و مافیای فساد اداری

می‌سازد و علاوه بر آن کمبوداتی که در تشکیل و ساختار معارف وجود دارد، موارد فساد بیش از تصور مانع رفع این کمبودات شده است.

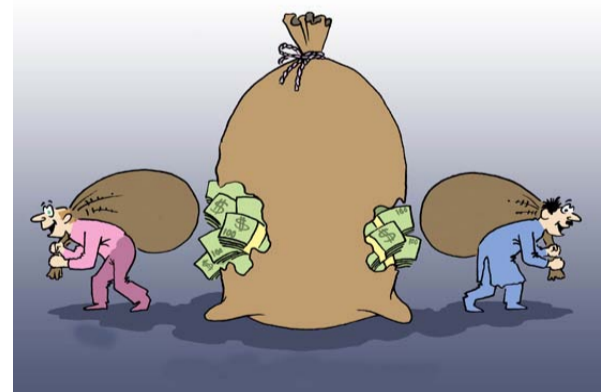
حکومت وحدت ملی می‌باید که با آسیب شناسی دقیق موارد فساد را ریشه یابی نموده و این پدیده شوم را از میان بر دارد تا معارف هم به لحاظ کیفی و هم به لحاظ کمی به درجه‌ی از رشد مطلوب برسد.

**تبارگرایی و تبار گماری در استخدام کارمندان این سکتور مهم و حیاتی در وهله‌ی نخست در داخل مقام جلیله معارف سامان می‌یابد و همواره کار شکنی و امتیاز محوری گروهی و تیمی در اولویت برنامه‌های کاری این مقام بوده است که متاسفانه این مسئله تبدیل به مد گردیده است، هر فرد به سهم خویش در چپاول و به یغما بردن داشته‌ها و کمک‌های نهادها و جامعه بین المللی دست داشته است، نمونه بارز آن کمک‌های کشورهای خارجی که برای رشد و شگوف شدن استعدادها ی خفته نسل جوان به این نهاد محول گردید، توسط افراد و اشخاص متعلق به وزیر آن وقت حیف و میل شد**

چپاول و به یغما بردن داشته‌ها و کمک‌های نهادها و جامعه بین المللی دست داشته است، نمونه بارز آن کمک‌های کشورهای خارجی که برای رشد و شگوف شدن استعدادها ی خفته نسل جوان به این نهاد محول شده بود، توسط افراد و اشخاص متعلق به وزیر آن وقت حیف و میل شد و معارف نوپای کشور که تازه از فضای جنگ و وحشت قامت بلند کرده بود، نگذاشت که بیشتر و بهتر و آنچه که مطلوب بود متین و استوار شود. از براینند این رویکرد منابع تمویلی که غرض بهبود معارف در کشور از جانب دونه‌های خارجی در نظر گرفته شده بود، بنا بر دلایلی از قبیل عدم شفافیت و حساب دهی کارا دوباره لغو گردید که نا امید و بی باوری‌ها را نسبت به آینده دانش و تحصیل در کشور افزایش داد.

مورد دیگری از فساد که کشنده استعدادها و خلاقیت‌ها است، استخدام معلمین در بست‌ها به اساس رویکرد قومی، سمتی، مذهبی، تیمی و دسته‌گی می‌باشد. این روند سبب راکد ماندن استعداد های نخبگان و پیش کسوتان معارف شده است و این صنف از جامعه نمی‌توانند از اندوخته‌های علمی شان در جاهای بیرون از زادگاهش استفاده اعظمی و بهینه نمایند.

موردی دیگری از فساد که نباید از قلم بیافتد این است که مکاتب خیالی و بست‌های خیالی بی‌شماری را می‌توان یافت که بودیجه و تشکیلات آن را دولت از بی خبری و عدم آگاهی می‌پردازد و نهایتاً درجیب سارقین و مفسدین چه در ریاست‌ها و چه در مدیریت‌های معارف ریخته می‌شود. این رویکرد آسیب جبران نا پذیری را بر پیکر مکاتب فعال وارد



یگانه مؤلفه‌ی تاثیر گذاری که رشد معارف و نظام آموزش و پرورش را در کشور زمین گیر ساخته است، فساد بی رویه‌ی است که از جانب دست اندرکاران سکتور معارف آبیاری و پرورش می‌یابد.

این پدیده ابتدا از سرچشمه اصلی خویش وزارت معارف تقویت و شکل می‌گیرد و به همین ترتیب به ریاست‌ها و مدیریت‌های مربوطه معارف منتقل شده و به شکل سرسام آور سیر صعودی خویش را پیموده است و تبدیل به مهلک ترین پدیده در درون این نهاد شده است.

تبارگرایی و تبارگماری دراستخدام کارمندان این سکتور مهم و حیاتی در وهله‌ی نخست در داخل مقام جلیله معارف سامان می‌یابد. همواره کار شکنی و امتیاز محوری گروهی و تیمی در اولویت برنامه‌های کاری این مقام بوده است که متاسفانه این مسئله تبدیل به مد گردیده است، هر فرد به سهم خویش در





سال تاسیس: ۱۳۹۴

صاحب امتیاز: مجمع ملی تغییر و نجات  
 مدیر مسئول: دکتر حقیق شریعتی «سحر»  
 سر دبیر: محمدعارف رضایی (۰۷۹۴۲۵۷۹۳۳)  
 ویراستار: زبیده صفری، رجیعی حیدری، مهدی فطرت و محمدنادر نبی‌زاده.  
 نویسندگان: خادم حسین احمدی، فاطمه رحیمی، یاسمین یاسان، حیات سعادت، ذکریا صمدی، عظیم نظری، علی مشعل، یاسر عمار، سکینه فکور، ابراهیم پنهان، فوزیه فروتن، عوضعلی فرزام، سیما سادات و عنایت ناصر.  
 عکاس و گزارشگر: محمدعلی رحمانی (۰۷۹۷۹۱۹۲۳۱)  
 همکار اینترنتی: محمدعلی رحمانی  
 طراح: محمدعلی رحمانی  
 فیسبوک: [www.Facebook.com/Taghin.Nejat](http://www.Facebook.com/Taghin.Nejat)  
 وبسایت: [www.JaghoriNews.com](http://www.JaghoriNews.com)

مرکز بخش: دفتر مرکزی مجمع ملی تغییر و نجات، کابل - ناحیه ۱۳ - ایستگاه سرپل.  
 محلات توزیع: کابل، غزنی، هرات، غور، هلمند، بامیان، بهسود، دایکندی، بلخ و کویته پاکستان.  
 توزیع کنندگان: رجیعی حیدری، مهدی فرهنگند و حنیف رضایی.  
 تیراژ: ۲۰۰۰.  
 قیمت: ۵ افغانی.

یادداشت:  
 ۱: هفته نامه ی کارا در نشر مطالب ارسالی شما دست باز دارد.  
 ۲: کارا در ویرایش مطالب ارسالی تان دست باز دارد.  
 ۳: هفته نامه ی کارا به استثنای سرمقاله، در برابر هیچ یک از مطالب دیگر مسئولیت ندارد.

# کادرا {تغییر و نجات}

## هفته نامه ی

سال اول / شماره سوم / شنبه / ۲۴ / دلو / ۱۳۹۴  
 3rd number- Sat- 13- February- 2016 1st year



غزل شاهزاده افسر سبزی واری شاعر عصر مشروطه

این کاخ که می بینی، گاه از تو و گاه از من جاوید نخواهد ماند، خواه از تو و خواه از من گردون چو نمی گردد بر کام کسی هرگز گیرم که تواند بود مهر از تو و ماه از من کبکی به هزاری گفت: پیوسته بهاری نیست این خنده و افغان چیست؟ گل از تو و گیاه از من با خویش در افتادیم، تا ملک زکف دادیم از جنگ کسان شادیم، داد از تو و آه از من نه تاج کیانی ماند، نه افسر ساسانی "افسر" ز چه نالانی، تاج از تو و کلاه از من



### د وطن مینه

ز ره زما پک دی له مینی د وطن خیل وطن ماته عزیز دی ترخپل تن هر یو گل می وطن پرما ډیر گران دی تر کشمیره تر پارسه تر لندن شیرین خان می په شیرین وطن فدا دی زه خو دا رنگه فرهادیمه کوهکن گلستان می دی وطن په حمایت که خان مباح دی په دا مینی کی لازم دی سرباختن چی د چا په سر سودا او وطن نه وی سرد ده دی مستحق د بریدن چاپه زره کی چی جنون د وطن نه وی هغه زره دی خدای همیشه لری غمجن که څه ډیر دی په جهان کی عزتونه ډیر عزت دی په خدمت که د وطن



## قوم محوری و منطقه پرستی در گزینش ها و قراردادهای وزارت صحت عامه

مذکور شاکی بوده و نیز از برخورد زشت کارمندان غیر مسلکی این شفاخانه ناراض اند.  
 افزون بر این، مدارک بدست آمده نشانگر آن است که در عزل و نصب کارمندان وزارت صحت عامه از سوی هیأت رهبری برحال این وزارت انگیزه های قومی دخیل بوده است. وزیر جدید با استفاده از صلاحیت اش، افرادی را برکنار کرده است که قبلاً بست های آنها از طرف کمیسیون اصلاحات اداری ریفورم شده و کارمندان آنها نیز براساس رقابت آزاد گزینش شده بود.  
 بر بنیاد این مدارک، در وزارت صحت عامه ۷ بست اول (که به تازگی یک بست دیگر نیز به آن اضافه شده است)، ۹۷ بست دوم، ۳۳۰ بست سوم که در مجموع ۴۳۴ بست مهم می شود؛ و به تعداد ۱۸۲۰۸ بست چهارم الا هشتم وجود دارد که تعداد مجموعی بست های این وزارت از اول الا هشتم به ۱۸۶۴۲ بست می رسد. چارت تشکیلاتی و مدارک دست داشته بیان می کند که ترکیب و درصدی قومی کارمندان این وزارت پس از استخدام های خلاف قانون و قوم گرایانه چنین شده است: فیصدی کارمندی که از قوم پشتون است به ۲۷ درصد، قوم تاجیک ۵۵ درصد، قوم هزاره ۴ درصد، قوم ازبک ۲،۴۹ درصد، سادات ۰،۹۳ درصد، پشه یی ۰،۴۲ درصد، ترکمن ۰،۳۹ درصد، بلوچ ۰،۱۲ درصد، بیات ۰،۱۰ درصد، عرب ۰،۱۶ درصد، و قزلباش ۰،۰۳ درصد میرسد.  
 به اساس این مدارک، از میان ۴۳۴ بست اول الا سوم، به تعداد ۱۵۴ بست برای پشتون، ۱۷۸ بست برای تاجیک، ۱۵ بست برای سادات، ۱۲ بست برای هزاره، ۱۰ بست برای ازبک، ۶ بست برای بلوچ، ۱ بست برای پشه یی و ۱ بست برای عرب توزیع شده است. در هفت بست اول این وزارت غیر از اقوام تاجیک و پشتون اقوام دیگری استخدام نشده است. در بست های دوم و سوم آن نیز بیشترین حصه از قوم تاجیک و در درجه دوم از پشتون می باشد. سایر اقوام به فیصدی بسیار پایین استخدام شده اند و از اقوام ترکمن، بیات و قزلباش هیچ فردی در بست های اول الا سوم استخدام نشده است.  
 در بست های چهارم الا هشتم، از میان ۱۸۲۰۸ بست؛ ۴۸۸۴ نفر پشتون، ۱۰۰۵۷ نفر تاجیک، ۷۵۶ نفر هزاره، ۴۵۶ نفر ازبک، ۱۶۰ نفر سادات، ۷۹ پشه ای، ۷۳ ترکمن، ۲۹ عرب، ۲۰ بیات، ۱۸ بلوچ و ۷ قزلباش مصروف کار اند.  
 علاوه بر این، با وجودیکه همه روزه به تعداد صدها جوان واجد شرایط کار، وطن را ترک می کنند؛ به تعداد ۵۷ بست اول الا سوم و ۱۶۶۹ بست چهارم الا هشتم که بصورت مجموعی ۱۷۲۶ بست می شود، خالی مانده است.

مهدی فطرت

دوازده سال قبل، در دوره معینیت آقای فیروز الدین فیروز وزیر کنونی وزارت صحت عامه، پروژه میکانیسم تقویتی صحت (strengthen mechanism project) از سوی بانک جهانی برای سه ولایت در نقاط مختلف افغانستان آغاز شد. اما آقای فیروز به دلیل هزینه سنگین مالی این پروژه و نیز به دلیل اینکه خود تاجیک و از پنجشیر می باشد، این پروژه را از مناطق قبلاً تعیین شده تغییر مکان داده و به سه ولایت اکثراً تاجیک نشین پروان، پنجشیر و کاپیسا منتقل می نماید، این در حالیست که تا هنوز مؤثریت و نتیجه آن نیز زیر سؤال می باشد.  
 همچنان، ریفورم شفاخانه ها از دیگر پروژه های است که در دوران معینیت آقای فیروز در وزارت صحت آغاز و تا اکنون ادامه دارد. این پروژه اغلب در ولایاتی چون مزار شریف، تخار، بغلان، کندز، سرپل، زابل، غور، سمنگان و شفاخانه جوزوی هرات و کابل عملی شده است. در کابل این پروژه در شفاخانه ۱۰۲ بستر کابل واقع در خیر خانه عملی شده است. درحالی که به گفته کارشناسان وزارت صحت، بهتر بود پروژه مذکور در شفاخانه های دیگر که شهروندان زیادتر را تحت پوشش قرار می دهند، تطبیق می شد. این پروژه نیز یکی از سنگین ترین پروژه هایست که ۹۵ فیصد پوشش دهندگان آن مربوط یک قوم خاص بوده و دست آورد چندانی نیز نداشته است.  
 از سوی دیگر، این وزارت در تخصیص منابع و امکانات برای شفاخانه های کابل نیز مغرضانه عمل کرده است. این وزارت باشنندگان پایتخت افغانستان را میان پنج تا پنج و نیم میلیون انسان فرض نموده است، که از این میان در برنامه ریزی ها و پالیسی های مربوط به کابل، باشنندگان ناحیه ششم و سیزدهم در حدود یک و نیم میلیون نفر تخمین شده است. با این وجود از میان تمام شفاخانه های بزرگ دولتی در کابل که تعداد شان به ۲۳ شفاخانه می رسد، فقط یک شفاخانه در این دو حوزه، که به گفته خودشان یک و نیم میلیون انسان در آن زندگی می کنند، موقعیت یافته است. درحالی که برای سایر حوزه ها و مناطق دیگر حدود ۲۲ شفاخانه کلان فعال و آماده خدمت رسانی است. افزون بر این، به استثنای شفاخانه استقلال، در تمامی نقاط این دو ناحیه، فقط دو شفاخانه کوچک فعالیت دارد که تعداد بستر های هر دو به پنجاه هم نمی رسد.  
 همچنان در این مدرک آمده است که رئیس شفاخانه پنجاه بستر دشت برچی نیز یکی از بستگان وزیر صحت عامه مقرر شده است که هر هفته صرف یکبار در محل کار خود حاضر می شود. تمام پرسونل خدماتی این شفاخانه از دوستان رئیس شفاخانه می باشد؛ حتی مسئول کانتین آن نیز از ولایت پنجشیر است. ساکنین دشت برچی از نبود عرضه خدمات صحتی در شفاخانه



یکی از چالش های اساسی که دولت افغانستان، در طول دو دوره حکومت کرزی و حکومت یک سال و چند ماه وحدت ملی به آن مواجه بوده است، فساد در نهادها و ادارات دولتی می باشد. حکومت وحدت ملی به رغم اینکه دکتترین مبارزه با فساد و حاکمیت قانون را شعار قرار داده و با این مدعا بر مسند رهبری حکومت تکیه زده است؛ اما در جهت تطبیق آن به مراتب از حکومت قبلی ناکام تر بوده و وضعیت بدتر از قبل شد. چندی قبل، روز نامه ای اطلاعات روز به اسناد و مدارک مؤتقی دست یافته بود، که بیانگر فساد گسترده در وزارت صحت عامه بود. این مدارک از سه تخطی بزرگ این وزارت پرده بر می داشت که در اغلب این تخطی ها مقام رهبری و شخص وزیر در این نهاد دست باز داشته است. استخدام کارمندان بصورت غیر قانونی و بر اساس هویت های قومی، توزیع امکانات و ارائه خدمات بصورت نا عادلانه، و قومی سازی پروژه های حیاتی از مهمترین موارد فساد این نهاد حکومتی بر مبنای این اسناد می باشد. با نشر این گزارش انتظار می رفت که حکومت وحدت ملی و مجلسین شورای ملی آنرا جدی گرفته و در زمینه از مقامات وزارت صحت طالب وضاحت گردد، اما با هزار تأسف که این قضیه از سوی هیچ یک از مقامات ذیصلاح جدی گرفته نشده و با بی تفاوتی تمام مواجه شد. این بی تفاوتی عبور کردن مقامات صلاحیت دار از این مسئله، به ویژه نهاد ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه و مجلسین شورای ملی و نیز ادامه ی این وضعیت در وزارت صحت، ما را بر آن داشت تا یک بار دیگر به باز نشر این گزارش پرداخته و توجه مقامات محترم ذیصلاح را به آن جلب نمائیم، تا اگر اراده ی برای پیگرد آن وجود داشته باشد، از خواب غفلت بیدار شده و به اقدام قانونی متصل گردد. شرح این گزارش را در ذیل بخوانید:



**مرکز عالی آموزشی کوثر دانش**  
**موفقیت شما در کانکور دشوار نیست!**  
 اما برنامه ریزی مناسب، مواد آموزشی مؤثر و مربیان توانا می طلبد، کوثر دانش در برنامه ی آمادگی کانکور ۱۳۹۵ تمام نیاز مندی های شما را برای موفقیت در کانکور مدنظر گرفته است.  
**دانش آموزان عزیز! با کوثر دانش متفاوت بیاموزید، متفاوت بیاندشید و متفاوت باشید.**  
**بهترین استادان شهر شما:**  
 انجنیر ناظر حسین حسین پور، دکتر حسین سلطانفر، استاد عتیق الله شاه نوری، دکتر احمد افضلی، استاد عرفان همت، انجنیر حنیف مهدیار، انجنیر کمال کمال و انجنیر احمد رحیمی.  
**آدرس:** کابل، دشت برچی، ایستگاه تانک تیل، کوچه مسجد النبی.